

Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság

4.Bf.95/2022/5. szám

A Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2022. év szeptember hó 8. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

V É G Z É S T:

A testi sértés büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2022. év február hó 25. napján kelt – helyesen - 21.B.27/2022/7. számú ítéletét helybenhagyja.

E végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. év február hó 25. napján – előkészítő ülésen – kihirdetett 21.B.27/2022/7. számú ítéletében Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) bekezdés és (8) bekezdés I. fordulat], amiért őt 2 év, végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett, szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg és a próbaidő tartamára elrendelte a vádlott pártfogó felügyeletét. Az elsőfokú bíróság rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról arra az esetre, ha a szabadságvesztés végrehajtását elrendelnék, e tekintetben megállapította, hogy a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Végezetül rendelkezett az elsőfokú bíróság az eljárás során lefoglalt tárgyak további jogi sorsáról és a bűnösnek kimondott vádlottat kötelezte a bűnügyi költség viselésére.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére a büntetés súlyosítása, a vádlott védője a büntetés enyhítése és előzetes mentesítés céljából jelentettek be fellebbezést.

[3] A védő az írásban is megindokolt fellebbezésében annak az álláspontjának adott hangot, hogy az elsőfokú bíróság eljárási hibát nem vétett, a rendelkezésre álló bizonyítékok

alapján okszerű mérlegeléssel állapította meg a tényállást és indokolása is teljeskörű volt. Ugyanakkor a védő sérelmezte, hogy a törvényszék a speciális prevenció keretében eltúlzottan értékelte a vádlott magatartását, mert nem az elkövetett cselekményt, hanem kizárólag az eredményt értékelte, amelyre az elkövetőnek még az eshetőleges szándéka sem terjedt ki. Az előzetes mentesítésre irányuló kérelmét azzal indokolta, hogy enélkül Terhelt1 a korábban végzett munkáját nem tudja folytatni, így lényegét tekintve vele szemben még foglalkozástól eltiltás kiszabására is sor került. A védői álláspont szerint a bűncselekmény jellege, az elkövető személyes körülményei ezt a joghátrányt nem indokolják, erre figyelemmel a vádlott előzetes mentesítésben részesítését szorgalmazta.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.211/2022/3. számú átiratában a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezést fenntartotta, ugyanakkor a védelmi fellebbezést nem tartotta alaposnak. Átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a bizonyítékoknak mindenben megfelel és a megállapított tényállás alapján a cselekmény minősítése is törvényes. A büntetés kiszabása körében arra hívta fel a figyelmet, hogy a törvényszék ugyan helyesen vette számba a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket, azokat azonban nem a tényleges súlyuk szerint értékelte: tévedett, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kiszabott büntetés annak végrehajtása nélkül is eléri a célját. Az elsőfokú ügyészi fellebbezésben írtakon túlmenően arra is rámutatott, hogy bár az enyhítő körülmények valóban túlsúlyban vannak, de nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy a véletlenül múlt sértett1 életben maradása. Kiemelte, hogy az eljárás adatai alapján megállapítható, hogy az ittas állapotban lévő vádlott bántalmazó magatartása következtében a földre került sértett hörgött, orrán-száján vért folyt, koponyaalapi törése keletkezett, amelybe belehalhatott volna, ha nem kerül sürgősen műtőbe. Megjegyezte még az átirat, hogy a törvényszék elsősorban a speciális prevencióra helyezte a hangsúlyt, de ez nem előzheti meg a generális prevenciót, amellyel a büntetésen keresztül a társadalomnak üzen. A fellebbviteli főügyészség az első bírói állásponttal ellentétben annak a jogi meggyőződésének adott hangot, hogy a végrehajtandó szabadságvesztés a vádlott esetében nem tekinthető megtorló jellegűnek, mert annak mértéke a törvényi büntetési tétel minimuma. Mindezek alapján a fellebbviteli főügyészség a kiszabott szabadságvesztés súlyosítását – a szabadságvesztés felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzését – és közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazását indítványozta.

[5] Az ellentétes irányú fellebbezéseket a másodfokú bíróság nem találta alaposnak.

[6] A Be. 590. § (3) bekezdése értelmében, ha a fellebbezést kizárólag az 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését, illetve részét bírálja felül.

[7] A Be. 583. § (3) bekezdésének a) pontja szerint fellebbezésnek van helye – többek között – kizárólag a kiszabott büntetés vagy az alkalmazott intézkedés neme és mértéke vagy tartama ellen is. A bejelentett fellebbezések tartalmára figyelemmel az ítéltábla megállapította, hogy a felülbírálat terjedelme a Be. 590. § (3) bekezdése értelmében korlátozott.

[8] A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a fentiek szem előtt tartásával a Be. 598. § (2) bekezdésének II. fordulata értelmében az ügyet tanácsulésen bírálta el, mert a vádlott

terhére bejelentett fellebbezés kizárólag a korábban már hivatkozott 583. § (3) bekezdés a) pontján alapszik, továbbá nyilvános ülés, illetve tárgyalás kitűzését a perbeli felek egyike sem indítványozta.

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletének érdemi felülbírálata során a másodfokú bíróság megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék a perrendi szabályokat maradéktalanul megtartotta. A nyilvános előkészítő ülés jegyzőkönyvéből kétséget kizáróan megállapítható, hogy Terhelt1 vádlott a 2022. év február hó 25. napján tartott előkészítő ülésen a bűnösségét a vádirati történeti tényállással egyezően beismerte, részletes vallomást nem tett és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról. Ilyen előzményeket követően a törvényszék az előkészítő ülésen hozott végzésével a vádlott beismerő nyilatkozatát elfogadta a Be. 504. § (3) bekezdésében írtak alapján. A történeti tényállást a vádlott beismerő nyilatkozatára és az azt alátámasztó okiratokra alapította az elsőfokú bíróság, majd a Be. 565. § (1) bekezdésében rögzítettek szerint az ítéletében hivatkozott is a fenti körülményekre. A bizonyítékok alapján nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott bűnösségét megállapította és a megállapított tényállás alapján a vádlott cselekményének minősítése is mindenben megfelel a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek.

[10] A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság helyesen sorolta fel a vádlott javára szóló enyhítő körülményeket, illetve a terhére értékelendő súlyosító körülményt. E körben az ítéltábla kiemeli, hogy az enyhítő körülmények száma jelentős túlsúlyban van, míg a vádlott terhére értékelendő súlyosító körülmény mindössze egy volt. A vádlottal szemben alkalmazott szankció nemének és mértékének megválasztása során is helyesen járt el az elsőfokú bíróság, mert okszerűen következtetett arra, hogy a két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt szükségeszerű a szabadságvesztés kiszabása. Ezt a cselekmény tárgyi súlya feltétlenül indokolja - még a Terhelt1 vádlott esetében megállapítható kedvező személyi körülményekre is tekintettel. A szabadságvesztés alkalmazását a döntő súlyban lévő enyhítő körülmények mellett is indokolta a cselekmény társadalomra veszélyessége, melyet legpregnansabban a büntetési tétele fejezi ki.

[11] A Btk. 80. § (4) bekezdése értelmében, ha a bíróság szabadságvesztést szab ki, a büntetés mértékét a végrehajtás felfüggesztése, illetve a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének a figyelmen kívül hagyásával állapítja meg. Az idézett törvényi rendelkezés azt jelenti, hogy a köznapi értelmezéstől eltérően a Btk. nem ismeri önálló büntetési nemként az úgynevezett „felfüggesztett szabadságvesztést”, hanem a bíróság első lépésben arról határoz, hogy szabadságvesztést vagy más büntetést szab ki, majd ezt követően dönt a szabadságvesztés végrehajtásának esetleges felfüggesztéséről. Nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottal szemben szabadságvesztést alkalmazott. Nem értett egyet azonban az ítéltábla az ügyészi indítványban szorgalmazott súlyosításra irányuló fellebbezéssel. Az irányadó tényállás szerint a vádlott egyszeri magatartást fejtett ki. Terhelt1 személyi, családi körülményei rendezettek, korábban soha nem került összeütközésbe a törvénnyel, két kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, családfenntartó és feleségével harmadik gyermeküket várják. Ugyancsak helyesen mutatott rá a törvényszék, hogy a vádlott a sértettől bocsánatot kért, aki azt elfogadta és a terhelt büntetőeljárás során tanúsított magatartása is arra enged következtetést vonni, hogy a vádlott a jövőben nem követ el semmilyen bűncselekményt.

[12] Az ügyészi érveléssel ellentétben az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tulajdonított kiemelt, de különösen nem kizárólagos jelentőséget a speciális prevenciónak, hiszen egy vádlottal szemben kiszabott büntetés a társadalom valamennyi tagjának szól a generális prevenció szintjén, mert ugyanolyan súllyal bíró cél annak elérése, hogy az elkövetőn kívül más személy sem kövessen el bűncselekményt. A Btk. 79. §-a értelmében a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A törvényi megfogalmazásból kitűnik, hogy a rendelkezés nem tesz különbséget az egyéni és általános megelőzés között, hanem éppen ellenkezőleg, mindkettőt azonos fontosságú célként jelöli meg. Nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor lehetőséget látott a Terheltlnal szemben kiszabott szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztésére és az ítélet tettarányos jellegét jól mutatja az is, hogy a próbaidő tartamát a maximumhoz közeli mértékben állapította meg, továbbá a vádlott párfogó felügyeletét is elrendelte, életvitelének és magatartásának folyamatos ellenőrzése, monitorozása érdekében.

[13] Ugyanakkor nem értett egyet az ítéltábla a védői fellebbezéssel, amely az előzetes mentesítést szorgalmazta.

[14] A Btk. 102. § (1) bekezdése kimondja, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha arra érdemes. A törvény megszövegezéséből kitűnik, hogy előzetes mentesítésre csak szabadságvesztés felfüggesztésének esetén kerülhet sor, továbbá ez nem kötelezettsége a bíróságnak, az mindössze lehetőség, végezetül pedig az is szükséges, hogy az elkövető az előzetes mentesítésre érdemes legyen.

[15] Az Alkotmánybíróság 8/2015.(IV.17.) AB határozatának 1. pontja értelmében a 2012. évi C. törvény (Btk.) 102. § (1) bekezdése alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét és arról az ítéletben rendelkezzen.

[16] Az előzetes mentesítésben részesítés kiemelkedő vizsgálati szempontja az érdemesség, amelynek fogalmát, illetőleg annak tartalmát a jogalkotó nem határozta meg az anyagi jogi rendelkezések között. Kizárólag a jogszabály indokolása ad némi iránymutatást, azonban a fogalom valóságos tartalmát a bírói gyakorlat munkálta ki. Az ítélezési gyakorlatra visszatekintve megállapítható, hogy az előzetes mentesítés intézménye rendkívüli jellegű. Az ezzel kapcsolatos érdemesség megítélésénél mind az elbírálás alatt álló cselekmény tárgyi súlyának és a bűnösség fokának, mind pedig az elkövető személyiségének, társadalomra veszélyessége fokának és az eddig életvezetésének is jelentősége van. Az előzetes mentesítésben részesítést megalapozhatják az olyan körülmények is, amelyeket a bíróság a büntetés kiszabása körében enyhítő körülményként vagy pedig olyan tényezőként értékelt, amely a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését indokoltá tette (BJD.8779., BH.1984. évi 480. számon közzétett eseti döntés). Ugyancsak az ítélezési gyakorlat alakította ki azokat a szempontokat, amelyeket a bíróság figyelembe vesz az előzetes bírósági mentesítésre való érdemesség megítélése során. Ilyen körülményként kerülhet értékelése az elkövető személyisége, életvitele és a bűncselekmény jellege. Az elkövetés körülményeit és annak indító okát összevetve kell értékelni, amely szempontból

jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és nem utolsósorban a cselekmény jellegének is.

[17] A védői érveléssel kapcsolatban kiemelést érdemel, hogy önmagában az a körülmény, amely szerint a terhelt jelenleg erkölcsi bizonyítványhoz kötött munkakörben dolgozik, még nem alapozza meg az előzetes mentesítésben részesítését, mint ahogy az sem, hogy elítélésével egyidejűleg automatikusan elveszti munkáját, ami lényegét tekintve nem jelent mást, mint foglalkozástól eltiltást. E körben arra mutat rá az ítéltábla, hogy a vádlott a bűncselekmény elkövetését megelőzően személy-és vagyonőrként dolgozott, amely munka a jellegénél fogva nem olyan, hogy azt a vádlott más pénzkereső tevékenységgel ne helyettesíthetné, válthatná ki. Mindezen vizsgálati szempontok alapján az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy a jelentős tárgyi súlyú bűncselekményt elkövető vádlott nem érdemes a bíróság általi előzetes mentesítésre. Sem a vádlott által elkövetett deliktum jellege, sem a terhelt személyisége, életvitele, sem pedig a bűncselekmény tárgyi súlya és az elkövetés konkrét körülményei nem indokolják Terheltl esetében, hogy a törvényben kötelezően meghatározott idő eltelte előtt őt a bíróság előzetes mentesítésben részesítse.

[18] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései is törvényesek. Mindössze annyiban szorult pontosításra a törvényszék ítélete, hogy az ügydöntő határozatának alszáma helyesen a 7. számot viseli, tekintettel arra, hogy a nyilvános ülés jegyzőkönyve is 7. szám alatt került rögzítésre, illetve ebben a jegyzőkönyvben szerepel a bíróság kihirdetett ítélete is. Ehhez képest nyilvánvaló elírási hibát tartalmaz a törvényszék írásba foglalt, indokolt ítéletének számozása, amely tévedésből 8. alszámon lett feltüntetve. A másodfokú bíróság a hibát észlelte és azt az okiratok alapján helyesbítette.

[19] A Fővárosi Ítéltábla a fentebb kifejtettek értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét - helyes indokaira tekintettel – a Be. 605. § (1) bekezdésének felhívásával helybenhagyta.

Budapest, 2022. év szeptember hó 8. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Németh Nándor s.k. előadó bíró, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék 21.B.27/2022/7. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.95/2022/5. számú végzése folytán 2022. év szeptember hó 8. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2022. év szeptember hó 8. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.

a tanács elnöke